

Ympäristöluvan rauettaminen Har-Be Oy, Sorakummuntie 21 Hartola

Päätös ympäristönsuojelulain 88 §:n mukaisesta hakemuksesta, joka koskee Har-Be Oy:n betonituotetehtaalle myönnetyn ympäristöluvan rauettamista kiinteistöllä 81-401-1-2512, os. Sorakummuntie 21, 19600 Hartola.

Hakija

Har-Be Oy
Puoshaanraitti 4
18100 Heinola

Hakemus ja asian vireilletulo

Asia on tullut vireille 24.7.2024 luvanhaltijan jättämällä ilmoituksella. Luvanhaltija hakee ympäristönsuojeluviranomaiselta betoniasemalle ympäristöluvan (Y6/2015) rauettamista.

Luvanhaltijan mukaan betoniaseman toiminta on lopetettu vuonna 2018. Toiminnan lopettamiseen liittyen, betoniasemalle on tehty tarkastus 21.5.2025.

Asian taustaa

Kiinteistö on myyty 25.5.2023 ja uusi omistaja on vastannut kauppakirjan mukaan kiinteistön purkutoimista ja siivoamisista. Kauppakirjassa on kirjoitettu mm. *"Alueella on toiminut ennen betoniasema. Alueella on käsitelty betonin valmistukseen tarvittavia aineita. Vastuu maapohjan pilaantumisesta siirtyy kaupan myötä ostajalle, kauppahinta on sovittu tätä silmälläpitäen."*

"Ostaja vastaa alueella olevan jätebetonin sekä muun irtaimen asianmukaisesta kierrättämisestä ja jatkokäytöstä." Ympäristölupaa ei ole kauppakirjassa tai viranomaisen toimesta siirretty uudelle omistajalle.

Alue sijaitsee II-luokan Pohjola-Tainionvirta nimisellä pohjavesialueella. Betoniaseman tuotantovesi on otettu kiinteistöllä sijaitsevasta kaivosta. Kiinteistö sijaitsee Valtatie 4:n varrella. Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa.

Kiinteistöiltä 1:2756 & 1:2512 on pintamaita poistettu ja selvitetty alueella olevan haudatun betonin määrää. Alueelta on uuden kiinteistön omistajan arvion mukaan poistettu maaperästä n. 800 m³ haudattua betonia. Kaikki jäljellä olevat betonit sijaitsevat kiinteistöllä Hirsikulma 81-401-1-2756 kiinteistön luoteisessa nurkassa. Osa betoneista on hyödynnetty maanrakentamisessa muualla. Ympäristöluvassa ei ole toiminnan lopettamiselle annettu erillisiä määräyksiä.

Tarkastusmuistio 21.5.2025

Alueelta on purettu kuljetintorni ja betoniasema. Kuljetintornista tarkastushetkellä oli perustukset purkamatta. Betoniasemasta on jäljellä vain perustukset maassa. Kiinteistön uuden omistajan mukaan rakennus on loppukatselmoitu ja perustukset on tarkoitus jättää hyödynnettäväksi tulevaisuudessa. Betoniasemalla on vielä viemärointi mistä vedet ohjautuvat umpisäiliöön. Umpisäiliö oli avonaisena tarkastus hetkellä ja siellä oli vähäisiä määriä nesteitä. Todennäköisesti sadevesiä on päätyntä kaivon kautta umpisäiliöön.

Toimistorakennus, varastohalli sekä maa-ainestaskut on tarkoituksena säästää. Maa-ainestaskuja on tarkoitus hyödyntää maa-ainestenotto toiminnassa siten, että siellä säilytetään mm. hiekoitushiekaksi soveltuvia maa-aineksia säältä suojassa. Tällä mm. estettäisiin kasojen jäätyminen talvella. Aluetta on siivottu vuodesta 2023 lähtien. Vaarallisia aineita ei alueella ollut tarkastus hetkellä. Alue oli siisti, purkujätteitä ei ollut enää pois lukien muutamia yksittäisiä roskia vielä oli.

Rakennusten sähköt on kytketty pois, mutta kaapelit ovat vielä maan alla. Osa maan alta kaivetuista betoneista on vielä 81-401-1- 2756 kiinteistöllä läjitettynä. Käytiin tarkastamassa alueella oleva kaivo. Kaivosta on näyte otettu 8.5.2024 ja tuloksien mukaan kaivovesi ei sameudeltaan täyttänyt kaivovedelle asetettuja suosituksia (mitattu tulos 5.1 mg Pt/l, suositus alle 5). Kaivovesi muuten täyttää juomavedelle asetetut laatuvaatimukset ja -suositukset.

Kiinteistöllä on tarkoitus harjoittaa tulevaisuudessa maa-ainestenotto toimintaa.

Lupaviranomaisen toimivalta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ratkaisee ympäristönsuojelulain 27 §:n mukaisen betoniaseman ympäristölupa-asian. Siten toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain 88 §:n mukaisissa betoniaseman ympäristöluvan rauettamisessa on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, jona Hartolan kunnassa toimii ympäristölautakunta.

Toimintaa koskevat luvat

Ympäristölupa Y6/2015 on myönnetty 16.5.2016 Hartolan kunnan ympäristölautakunnan päätöksellä § 47. Lupa on myönnetty toistaiseksi voimassa olevana.

Sijaintipaikka

Toiminnan sijainti: Sorakummuntie 21, 19600 Hartola kiinteistöllä 81-401-1-2512.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksen vireille tulosta on tiedotettu kuuluttamalla Hartolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla 7.7.-7.8.2025 välisenä aikana.

Tarkastukset

Ympäristönsuojelu on suorittanut tarkastuksen kiinteistöllä 21.5.2025.

Lausunnot ja naapureiden kuuleminen

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja Hartolan rakennusvalvonnalta. Ympäristöluvan rauettamishakemuksesta ja sen kuulutuksesta on tiedotettu kirjeitse myös kiinteistön rajanaapureita.

Hämeen ELY-keskus on todennut 11.7.2025 päivätyssä lausunnossaan seuraavaa:
 ” *Betoniasema sijaitsee Pohjola-Tainionvirta -nimisellä (0608103) vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella (luokka 2) ja sen varsinaisella pohjaveden muodostumisalueella. Pohjavesialueella ei sijaitse yhdyskuntien vedenottoa. Pohjaveden päävirtaussuunta on pohjavesimuodostumassa pohjoiseen. Mahdollisesti pohjaveden pinnan yläpuolelle ulottuva kallio saattaa ohjata pohjaveden virtauksia betoniaseman kohdalla.*

Betoniasema on merkitty maaperän tilan tietojärjestelmään kohteena, jossa harjoitetaan toimintaa, josta voi aiheutua maaperän pilaantumista (100307690 - Har-Be Oy, Sorakummuntie). Asiakirjoissa ei ole selvitystä alueen mahdollisesta pilaantuneisuudesta.

Säännöllistä betoniaseman toiminnan pohjavesitarkkailua ei ole tehty. Betoniasemalla sijaitsevasta kaivosta ja ympäristön pohjaveden havaintoputkista on tehty hajanaista pohjaveden laaduntarkkailua mm. soranoton vaikutusten seuraamiseksi. Betoniaseman pohjavesitarkkailussa kiinteistöllä 1:2512 sijaitsevan kaivon veden kalsium-, sulfaatti- ja kloridipitoisuudet sekä sähkönjohtavuus ovat olleet koholla. Kiinteistön pohjoispuolella sijaitsevan pohjaveden havaintoputken PVP1:2513 vuosien 2024 ja 2025 näytteissä kloridi ja sulfaattipitoisuudet ovat kasvaneet selvästi vuosien 2014 - 2016 tasoon verrattuna. Kloridipitoisuus (63 – 79 mg/l) ylittää selvästi pohjaveden ympäristölaatu normin (25 mg/l). Betoniaseman kaivosta 8.5.2024 otetusta näytteestä ei ole tehty kaikkia ympäristöluvassa edellytetyjä analyyseja ja näyte on saapunut laboratorion tutkittavaksi yli 2 vrk vanhana. Tehdyn tarkkailun perusteella ei pysty tekemään luotettavia johtopäätöksiä päättyneen toiminnan ja alueella vielä olevien betonijätteen vaikutuksista alueen pohjaveteen.

Ympäristöluvan rauettamista koskevassa päätöksessä tulee ottaa huomioon seuraavaa.

- *Kiinteistöllä 1:2756 vielä olevien betonijätteen pois toimittamiselle tulee asettaa aikataulu.*
 - *Kun betonijätteet on poistettu alueelta, tulee tehdä ympäristönsuojelulain 135 §:n mukainen selvitys betoniaseman alueen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuudesta ja puhdistamistarpeesta. Selvitys on toimitettava valtion valvontaviranomaiselle.*
 - *Pohjavesitarkkailua tulee jatkaa lupamääräyksessä 10 edellytetyllä tavalla vähintään niin kauan, kun alueella on betonijätteitä.*
- Lupamääräyksen 10 mukaiset analyysit tulee tehdä vähintään kertaalleen myös betoniaseman pohjoispuolella sijaitsevasta havaintoputkesta PVP1:2513. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa tiedoksi Hämeen ELY-keskukselle ja tallentaa pohjavesitietojärjestelmään (POVET/Pisara) näytteet analysoivan laboratorion toimesta.”*

Rakennusvalvonta ei antanut asiassa lausuntoa.

Muistutukset

Muistuttaja 1:

Hartolan kunta on antanut erityistiedoksiannon dnro 191/11.01.00.00/2025 koskien Herbe Oy Hartolan betoniaseman ympäristöluvan rauettamista koskevassa asiassa ja varannut mahdollisuuden muistutusten tekemiselle. Muistuttaja 1 -nimisen toiminnan haltijana esittää muistutuksena seuraavaa:

”Ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan ja 116 §:n 1 momentissa tarkoitetun rekisteröitävän toiminnan päätyttyä toimintaa harjoittanut vastaa edelleen lupamääräysten tai valtioneuvoston asetuksella säädetyn yksilöidyn veloitteen mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi, samoin kuin toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Jos toiminnanharjoittajaa ei enää ole tai häntä ei tavoiteta ja lopetetun toiminnan ympäristövaikutusten valvomiseksi on tarpeen tarkkailla ympäristöä, tarkkailusta vastaa toiminta-alueen haltija. Jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Rauettamista koskevassa tiedoksiannossa ei ole yksilöity sitä, mitä määräyksiä lupaviranomainen on antanut toiminnan lopettamisen varalta. Asiassa ei näin ollen voida selvittää sitä, millä tavalla lupaviranomainen on tutkinut ympäristöluvan alaisen toiminnan vaikutuksia toiminta-alueella ja mitä toimenpiteitä toiminnan lopettaminen edellyttää kiinteistön ennallistamiseksi. Luvan rauettamista ei voida tehdä antamalla riittävät määräykset toiminnan lopettamisen varalta.

Muistuttaja 1 käsityksen mukaan kiinteistöillä on jäljellä huomattavia määriä betonijätettä myös suunnitellun ottamisalueen ulkopuolella, jota tukevat tiedoksiannossa esitetyt seikat. Kiinteistön ennallistaminen toimintaa edeltäneeseen tilaan on tärkeitä erityisesti nykyisessä tilanteessa, jossa kiinteistöä on tarkoitus käyttää jatkossa maa-aineksien ottoon. Kiinteistö on riippumatta sen tulevasta käyttötarkoituksesta saatettava sellaiseen tilaan, jossa se on ollut ennen ympäristöluvan mukaisen toiminnan aloittamista. Näin ollen pelkästään suunnitellun maa-aineksen ottoalueen siistiminen ei riitä.”

Ympäristönsuojeluviranomaisen ratkaisu

Valmistelija

Nico Piironen, ympäristönsuojelutarkastaja, Heinolan kaupunki
Anu Mansikkasalo, vs. ympäristönsuojelutarkastaja, Heinolan kaupunki

Päätös ehdotus

Hartolan kunnan ympäristölautakunta päättää, että Hartolan ympäristölautakunnan 12.5.2016 (§ 47) myöntämä Har-Be Oy:n betoniaseman ympäristölupa Y6/2015 kiinteistölle 81-401-1-2512 os. Sorakummuntie 21, 19600 Hartola raukeaa. Lisäksi Hartolan ympäristölautakunta päättää antaa seuraavat YSL 94 §:n mukaiset määräykset toiminnan lopettamiseksi:

Määräys 1: Kiinteistöllä 1:2756 olevat betonijätteet tulee toimittaa pois 1.6.2026 mennessä sellaiselle vastaanottajalle, jolla on oikeus vastaanottaa kyseistä jätettä.

Määräys 2: Pohjavesitarkkailua tulee tehdä ympäristöluvan (Y6/2015) lupamääräyksen 10 mukaisesti niin kauan, kunnes betonijätteet on toimitettu pois kiinteistöltä. Tarkkailu tulee tehdä kertaalleen myös PVP1:2513. Tarkkailun tulee tehdä sertifioidun näytteenottajan toimesta. Tarkkailun tulokset tulee toimittaa Hämeen ELY-keskukselle tiedoksi ja tallentaa POVET/PISARA järjestelmään analyysin tekevän laboratorion toimesta.

Määräys 3: Kun betonijätteet ovat poistettu tulee kiinteistöllä tehdä ympäristönsuojelulain 135 §:n mukainen selvitys maaperän tai pohjaveden pilaantumisesta sekä arvio puhdistustarpeesta. Pilaantuneisuus selvitys tulee kohdentaa alueille, joissa on voinut aiheutua maaperän pilaantumista. Selvitys tulee toimittaa valtion valvontaviranomaiselle.

Määräys 4: Mikäli rakenteita ei ole otettu tarkastuksella 21.5.2025 esitettyyn käyttötarkoitukseen tai muuhun hyväksyttävään/ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymään käyttötarkoitukseen 3 vuoden kuluessa tämän päätöksen antamisesta on rakenteet purettava ja jätteet toimitettava asianmukaiseen vastaanottoaikaan viipymättä. Toimenpiteet tulee olla tehtynä 3 kk em. määräajan päättymisen jälkeen.

Päätöksen perustelut

Ympäristönsuojelulain 88 §:n mukaan lupaviranomainen voi päättää, että lupa raukeaa, jos toiminnanharjoittaja ilmoittaa, että toiminta on lopetettu.

Ympäristönsuojelulain 94 §:n mukaan luvanvaraisen toiminnan päätyttyä toiminnanharjoittaja vastaa edelleen lupamääräysten mukaisesti tarvittavista toimista pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä toiminnan vaikutusten selvittämisestä ja tarkkailusta. Jos ympäristölupa ei sisällä riittäviä määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta, lupaviranomaisen on annettava tätä tarkoittavat määräykset.

Toiminnalle annetussa ympäristöluvassa ei ole annettu määräyksiä toiminnan lopettamisen varalta. Määräyksissä on huomioitu Hämeen ELY-keskuksen lausunto sekä muistutus.

Mikäli myöhemmin ilmenee toiminnasta aiheutuneen maaperän tai pohjaveden pilaantumista, voidaan toiminnanharjoittaja edelleen velvoittaa selvittämään pilaantuneen alueen laajuus ja tarvittaessa puhdistamaan maaperä tai pohjavesi. Pilaantumisen aiheuttaja on vastuussa aiemmista pilaamisistaan, vaikka toiminta olisi jo päättynyt. (YSL 133 § ja 135 §). Raukeaminen edellyttää tämän päätöksen mukaisesti, että alue on siistitty, pilaantumisen vaaraa tai roskaantumista aiheuttavat jätteet on poistettu alueelta, selvitetty alueen maaperän ja pohjaveden pilaantuminen sekä puhdistamistarve.

Jätelain 13 §:n mukaan jätettä ei saa hylätä eikä käsitellä hallitsemattomasti. Jätelain 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain sille, jolla on laillinen oikeus vastaanottaa jätettä. (Määräys 1.)

Ympäristönsuojelulain 135 §:n mukaan, jos on aiheutta epäillä maaperän tai pohjaveden pilaantumista, puhdistamisesta 133 §:n mukaan vastuussa olevan on selvitettävä alueen pilaantuneisuus ja puhdistamistarve. (Määräys 2 ja 3.)

Kun luvanvarainen toiminta päättyy eikä luvanvaraiseen toimintaan käytettyjä rakenteita enää käytetä kyseiseen toimintaan tai niille ei esitetä muuta käyttötarkoitusta, on tällaisia rakenteita pidettävä jätelain mukaisena jätteenä, jotka tulee velvoittaa käytön päätyttyä poistamaan ilman erityisiä perusteita jättää niitä paikalleen. (Määräys 4). YSL 94 §, jätelaki 72 §

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011) § 13, 29, 72

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) § 7, 16, 17, 34, 88, 94, 133, 135, 190, 191

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) § 7

Hartolan ympäristönsuojelun taksa 4.5.2020 alkaen (ympäristölautakunta 4.5.2020 § 33)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän lupapäätöksen käsittelystä peritään Hartolan kunnan voimassa olevan ympäristönsuojelun maksutaksan 3 §:n mukaisesti 530 € (10h x 53€/h=530 €).

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Har-Be Oy
Hartotech Oy

Tiedoksi

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Muistuttaja 1
Ilmoittaminen ilmoitustaululla
Tieto päätöksestä julkaistaan Hartolan kunnan sähköisellä ilmoitustaululla.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kolmenkymmenen (30) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (ympäristönsuojelulaki 191 §).

Valitusosoitus on liitteenä.

Hartolan kunta
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

LIITE

Valitusosoitus